

**UNIVERSITY „OVIDIUS” CONSTANȚA
FACULTY OF THEOLOGY**

Pr. Neculai Dorneanu

**THE MISSIONARY AND PASTORAL WORK OF
CHARISMS
IN THE ORTHODOX CHURCH**

PHD THESIS - SUMMARY

PhD supervisor:

Pr. Prof. Univ. Dr. Vasile Nechita

2012

CONTENTS

INTRODUCTION

I. THE WORK OF THE HOLY SPIRIT IN THE CHURCH OF JESUS CHRIST

II. ON CHARISM AND CHARISMATIC CHRISTIANISM - WORKS OF THE HOLY SPIRIT IN THE ORTHODOX CHURCH

III. WHEN AND HOW DO ORTHODOX CHRISITANS RECEIVE THE CHARISMS OF THE HOLY SPIRIT

IV. THE CHARISMS OF THE HOLY SPIRIT IN THE LIFE OF THE ORTHODOX CHURCH

V. THE MOVEMENT OF CHARISMATIC RENEWAL IN THE ROMAN-CATHOLIC CHURCH – A CONTEMPORARY PENTECOSTAL PHENOMENON. PRESENTATION AND ASSESSMENT

CONCLUSIONS

SELECTIVE BIBLIOGRAPHY

THE MISSIONARY AND PASTORAL WORK OF CHARISMS IN THE ORTHODOX CHURCH

Phd thesis - summary

KEY WORDS

HOLY SPIRIT; GRACE; CHARISMS; CHARISMATIC CHRISTIAN; GIFTS OF THE HOLY SPIRIT; PENTECOST; CHRISMATION; BAPTISM IN HOLY SPIRIT; NEO-PENTECOSTALISM; PENTECOSTALISM; MOVEMENT OF ROMAN-CATHOLIC CHARISMATIC RENEWAL

The life of the Orthodox Church is not limited to the world we live in because it offers the possibility to obtain eternal life. This does not mean that the Church is not entirely connected to reality, that it does not relate to the spiritual needs of the people who live in communion with it and that it calls to share the communion of love and eternal life with the Holy Trinity.

World secularization is not a contemporary illness; it appeared throughout the time and had, during history, various forms. At present, it manifests mostly by the phenomenon of globalization, which has not only an economical and political but also a religious character.

That is why the Church is called to react to the contemporary challenges and to take care of its believers, so that they should not be deprived of faith on one hand; and to manifest as a missionary in the world on the other hand, in order to bring them to the true faith. There may be written and said a lot of things about the Church manifestation in the contemporary world. We will make reference to the work of the Church in the world by means of the

gifts of the Holy Spirit or of charisms. They **are not an answer to the phenomenon of world secularization**, but they are a **work of God by the ones He has chosen to bring mankind to the faith**.

Indeed, the confession of faith is a gift of the Church to people, a charism, but also a duty because – it is true – people expect from the Church the right answer or the good guidance in order to be redeemed. God's work in the world is not accomplished arbitrarily, or at random, or in a hidden way, but it has been accomplished according to God's will and plan for centuries.

In history the charismatic work of the Church has not stopped even for a moment because the Holy Spirit has never left the Church. However, it is currently relevant - from our point of view - that this reality of the Orthodoxy should be emphasized and strongly visualized. The study is going to debate this aspect and will try to point it out. Why? Because during the century that just ended, the Pentecostal movement was one of the most effervescent spiritual movements, which arbitrarily claimed to be the carrier of the Holy Spirit and to accomplish its work in the world due to the gifts of the Holy Spirit.

And to this perspective the answers the Orthodox Church gives by its life and service of grace and charism represents a moment of reflection for the contemporary society. The Pentecostal movements have the same desideratum: to „spiritualize” the world at any cost. They even got to syncretic manifestations or to a certain charismatic „ecumenism” where the only requirement to be accepted is to “show” those “gifts” of the Holy Spirit.

God's power and work is manifested in the Church created by the Savior Jesus Christ, embodied Son of God, this being the place where one can obtain here, on earth, the redemption of his soul. The Church was given all necessary pastoral instruments so that man may recover his lost dignity, may become God's son again by grace, may obtain – if he wants to – everything necessary to develop religiously and may struggle for his own perfection. This is also the contemporary reality of the Orthodox Church, both the one of Romania and the universal one; and also its present mission; as His Eminence, Metropolitan Teofan also said when he was appointed Metropolitan of Moldova and Bukovina: *„Therefore, the Church is the space of hope in order to rediscover the light, which is*

absent in many people's life. From the need to rediscover our authentic spiritual sources to overcoming the complexes when meeting European brothers, from the need to scrupulously keep the truth of faith, to serenely assuming the dialogue with modernity in all its forms, from the participation to find solutions to the cruel problem of poverty, to offering an answer to the young person who dramatically feels the emptiness of existence, the Church is a space of hope, light, communion anytime and anywhere and in any circumstance."

The Orthodox Church is a Church of the Holy Sacraments, because it is a redeeming Church or in which the redemption of the soul is always obtained by means of the Holy Spirit. No pastoral work in the Orthodox Church – neither can the manifestations of the gifts of charisms of the Holy Spirit – can be started if its receiver has not received the Holy Sacraments, too; that is these charisms cannot be manifested by an excommunicated or a sectarian person.

From a missionary point of view, every Christian is called to serve in order to spread and defend the true faith in the world, because the grace of the Holy Spirit is also within himself/herself. This missionary dimension is **charismatic and common both to clergymen and to laymen**. In other words, **the religious life of Orthodox Christians is full of grace**, acquired due to the Holy Sacraments, but **their missionary work within the Church and the world they live in is also charismatic**. This is much more extensive from the point of view of universal Priesthood, but it cannot be considered as a competitor or to equalize the one of the holy servants, but it only completes and consolidates it.

The mission of secular believers is also accomplished with God's help, but with other instruments, by other means than the ones of the servants sanctified by the Sacrament of Ordination. This time, God offers these means to all believers, by the Sacrament of Chrismation. They only have to apply them. These are the **gifts or charisms of the Holy Spirit**, offered for free in order to participate to the Church mission. The fascination of the charismatic work of the gifts of the Holy Spirit has been ever since the beginning an element that drew the attention of the Church, but also of the outer world, of the non-Christian world. The charismatic people –

especially the missionaries – could not be overlooked by the Church, because their missionary fervour was essential to its development, but also because they proved to be full of the Holy Spirit and of means that God used to accomplish His work in the world with a lot of power.

Unfortunately, many times there are also other persons, who claim to be charismatic, to possess the gifts of the Holy Spirit, compared to the Orthodox believers – in whom the work of the gifts of the Holy Spirit is strongly manifested.

This way there appeared – mainly in the 20th century – several Christian movements which claim the work of charisms of the Holy Spirit, and which preach a charismatic theology and life. They give the impression that the presence of God in their life and community is shown only by the work of charisms. These churches or movements – called “Pentecostal” – have rapidly conquered a prominent place in the contemporary Christian world. Thus, their presence cannot be overlooked due to the number of their followers as well as due to the missionary dynamics they prove to have.

We think that this topic is of current interest also for this reason. And this, especially because the Pentecostal missions are very active in the Orthodox Christian world, too, often succeeding in convincing the Orthodox Christians to give up their true faith and to become “charismatic”.

The work of charisms in the Orthodox Church is uninterrupted and powerful from the beginning of the Church and will stay the same until the end of time. This reality is characteristic of the Orthodox Church because they scrupulously kept the true faith, condition of the presence of the Holy Spirit in its sanctifying work and in the religious being of its members – the Orthodox Christians.

In order to carry out the mission of preaching the Gospel the gifts of the Holy Spirit are the most important support, because **by their means the Holy Spirit Itself helps, guides and supports them**. The only thing a Christian is required is the will to serve God, each person according to its calling.

. We cannot say there is a “specialization” of the gifts of the Holy Spirit so that some of them may be only missionary and others only pastoral, because God’s work is essentially in the

Church: to support obtaining redemption. Charisms - as rays of the sanctifying work of the Holy Sacraments – shine only in the Christians who **recognize** the sanctifying work of the Holy Sacraments, who **receive** the redeeming grace by their means, who **preach** the true faith in order to call people to the true Church, the Orthodox Church. In this context we have asserted that there cannot be a true charismatic person the one who **is not Orthodox**, who has not received the **Sacrament of Baptism and of Chrismation** and who is not in a communion of faith with the **Orthodox Church**.

In the first chapter we wanted to show the learning of the Church on the work of the Holy Spirit. Then we focused on the joint work of the Holy Spirit and Jesus Christ in the life and mission of the Church, work that gives us the right to say that charisms or the gifts of the Holy Spirit come both from the Son and the Father, based on the perichoretic reality of the Holy Trinity. In other words, he who does not believe in the learning about the Holy Trinity, as it was revealed to us and it is preached by the Church, cannot have the Holy Spirit or Its gifts!

In the second chapter we continued to present and to establish some characteristics of the charismatic Orthodox and to present a definition as complete as possible of what *charism* means according to the learning of the Orthodox Church. These clarifications took into account what we presented in the previous chapter about the work of the Holy Spirit in the Church. A succinct presentation of such modern interpretation of the charism and the charismatic person was intended to cast light on the desacralization or lack of Christian contents of these terms for the nowadays secularized world.

That is why we continued our study by showing **when** and **how** the Christians receive the gifts of the Holy Spirit, in order to differentiate them from those who consider themselves as charismatic but don't belong to the Orthodox Church, or those who come by secularization and desacralization to mistake man's good or bad natural gifts for God's gifts. To this purpose we based ourselves on the learning of the Church that we presented both from the perspective of the Scripture and of the Patristics. Then we presented some of the charisms which appear in the Orthodox Church, pointing out especially those that the Pentecostal

movements use with emphasis and cunningly in order to preach and demonstrate the so-called charismatic manifestation which they think they have. Glossolalia, or speaking in tongues, prophecy, the gift of prediction are the charisms they use to alter the faith of Orthodox Christians, some of them falling into the trap the Pentecostal missionaries cunningly set. The gifts of the Holy Spirit – and we make reference to the extraordinary ones inclusively – work in the Orthodox Church but, in order not to be deceived when appreciating their authenticity we have to obey the hierarchy of the Church, the only one who is able, after careful consideration, to say that it is the true presence of the work of the Holy Spirit or not in a believer. There are such recognitions in Church history and in contemporaneity. In the last chapter of the study we intend to present the movement of Roman-Catholic charismatic renewal and this approach was motivated at the beginning of the respective chapter. We have chosen to analyze it due to the synthesis it wants to make between the Roman-Catholic tradition of sacraments and the Pentecostal tradition of charisms. Also, if the estimates made by the representatives of this movement are correct, it outnumbered the classic Pentecostals, irrespective of the name or place where they are.

To ask and to want “a new Fiftieth” – as the Pentecostal movements do – may equate the idea that the Holy Spirit left the world and the Church some time ago, and now it would be necessary for It to come back! If the situation were like this, such a request would equate the desire of a new sacrifice of Christ, to found a new Church! It would mean a new Birth, with a new Resurrection of Christ – and all that so that a new Pentecost may take place! Indeed, these things are not requested because anyone could realize they are ridiculous and false.

The success of the Pentecostal movements in the world is significant due to the example of missionary zeal they prove, to the syncretism they accept and the lack of limitations which can turn anyone into a founder – at his sole discretion – of a new Pentecostal church. And still, we cannot stay impassive before this Pentecostal missionary effervescence, and that is why we need clear doctrinaire standards on the work of the Holy Spirit in the Church by means of the Holy Sacraments and charisms, we need to show they are

genuine and they have never disappeared from the life of believers from the beginning of the Orthodox Church – in Jerusalem – until now.

That is why it is necessary to show that the work of the Holy Spirit has always been present in the Orthodox Church – from its beginning, nowadays and until the end of time – by Its gifts or charisms because it always kept the faith unaltered by any heresy. The Orthodox Church, which is full of grace, never lacked the work of the gifts of the Holy Spirit, or the presence of charismatic Christians in its bosom.

The ecclesial discernment becomes the only key of interpretation of the charismatic manifestations which may be considered like this only after the Church says its opinion as a live organism – in which the Holy Spirit resides – if the same Holy Spirit acts in one of its limbs and not another spirit!

The necessary conclusion we want to draw is the reality that the **Orthodox Church is full of Holy Spirit that also acts by the charisms present in Christians' life and activity, be them clergymen or laymen.** We pray God, the One glorified and confessed in the Holy Trinity, to bless this approach and to help us complete it using the living experience from the life of the Church, the works of Holy Scripture and of the Church Fathers, the opinions of the people who studied this topic before us.

It is a mission to which every Orthodox Christian is permanently called by means of the Church! The answer to this calling could mean the beginning of the charismatic work of preaching and defending the Orthodox faith against the sectarian, pagan or atheist attacks. It is the calling of God that requires a peremptory attitude – to be active, missionary, vivid Christians.

SELECTIVE BIBLIOGRAPHY

SOURCE

BIBLIA sau DUMNEZEIASCA SCRIPTURĂ, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001

NOUL TESTAMENT CU PSALMI, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1983

SF. AMBROZIE, *Despre Duhul Sfânt*, Traducere, studiu introductiv și note de Pr. dr. Vasile Răducă, Ed. Anastasia, București, 1997

SF. ATANASIE CEL MARE, *Scrieri, Partea a doua*, Traducere din grecește, introducere și note de Pr. prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988

SF. CHIRIL AL IERUSALIMULUI, *Catehezele, Partea II*, Traducere de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1945

SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Scrieri, Partea a treia*, Traducere, introducere, note și de Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994

SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Scrieri, Partea a patra*, Traducere, introducere și note de Preotul profesor Dumitru Stăniloae, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000

Nicolae CABASILA, *Despre viața în Hristos*, Studiu introductiv și traducere din limba greacă de Pr. prof. dr. Teodor Bodogae, în Nicolae Cabasila, *Scrieri*, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, București, 1992

EUSEBIU DE CEZAREEA, *Scrieri, Partea întâia*, Traducere, studiu, note și comentarii de Pr. prof. T. Bodogae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987

SF. GRIGORIE DE NAZIANZ, *Cele cinci cuvântări teologice*, Traducere din limba greacă, introducere și note de Preot Dr. Academician Dumitru Stăniloae, Editura Anastasia, București, 1993

SF. GRIGORIE DE NYSSA, *Despre Duhul Sfânt. Împotriva pnevmatomahilor macedonieni*, în “Studii Teologice, nr. 5-6/1993

SF. GRIGORIE CEL MARE (DIALOGUL), *Cartea regulii pastorale*, Traducere, prefață și note de Preot profesor Alexandru Moisiu, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București-1996

SF. IOAN CASIAN, *Scrieri alese*, Introducere de Pr. Prof. Dr. Ioan G. Coman, traducere de Prof. David Popescu, Editura

Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1990

SF. IOAN SCĂRARUL, *Scara dumnezeiescului urcuș*, în *Filocalia*, Vol. IX, traducere introducere și note de Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980

SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Despre feciorie. Apologia vieții monahale. Despre creșterea copiilor*, Traducere din limba Greacă și note de Preotul profesor Dumitru Fecioru, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București-2001

SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Comentariile sau Tâlcuirea la Epistola a doua către Corintheni*, Traducere de Arhim. Theodosie Athanasie, Ediție revizuită de Constantin Făgețean, Editura Sofia/Cartea Ortodoxă, București/Alexandria, 2007

SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Comentariile sau Tâlcuirea Epistolei I către Corintheni*, traducere din limba elină de Arhim. Theodosie Athanasie, Ediție revizuită de Constantin Făgețean, Ed. Sofia, București, 2007

SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Omilia I și a II la Rusalii*, în Sfântul Ioan Gură de Aur, *Predici la sărbătorile împărătești și Cuvântări de laudă la sfinți*, Traducere din limba greacă și note de Preotul profesor Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002

SF. IGNATIE BRIANCANINOV, *Despre vedenii, duhuri și minuni*, Traducere de Adrian și Xenia Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia, București-2002

SF. IERONIM, *Despre bărbații iluștri, despre viețile Apostolilor, despre cei doisprezece învățători*, Introduceri, traduceri și note de Dan Negrescu, Ed. Paideia-1997

SF. MAXIM MĂRTURISITORUL, *Capete teologice (gnostice), Suta a doua a capetelor gnostice*, în *Filocalia*, vol. II, Ed. Humatinas, București, 2000

IOAN MOSHU, *Limonariu sau livada duhovnicească*, Traducere și comentarii de pr. Prof. Dr. T. Bodogae și D. Fecioru, Ed. Alba Iulia 1991

Scrierile Părinților Apostolici, Colecția „Părinți și scriitori bisericești”, nr. 1, Traducere, note și indici de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979

SF. SIMEON ARHIEPISCOPUL TESALONICULUI, *Tratat asupra dogmelor credinței noastre ortodoxe, după principii puse de Domnul nostru Iisus Hristos și urmașii Săi*, Colecția “*Din frumusețile vieșuirii creștine*” 2, Vol I., II, Ed. Îngrijită de Protosinghel Grichentie Natu, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2003

SF. VASILE CEL MARE, *Despre Sfântul Duh. Corespondență în Scrieri, Partea a treia*, Traducere, introducere, note și indici de Pr. prof. dr. Constantin Cornițescu, Pr. prof. dr.

Teodor Bodogae, Colecția Părinți și Scriitori Bisericești, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988

VIEȚILE SFINȚILOR, 12 Volume, Ed. Episcopiei Romanului, 1992-1998

BOOKS

Nikolai AFANASIEV, *Biserica Duhului Sfânt*, Volumul I, Traducere din limba rusă de Elena Derevici, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2008

Don Gabriele AMORTH, *Exorcistul Romei se destăinuie*, Traducerea: Mugurel Puia, Ed. Ihtys-2003

E. B. ALLO, *Saint Paul. Premiere epître aux corinthiens*, Deuxieme edition, Paris, Librairie Lecoffre, 1935

Nicolae ACHIMESCU, *Noile mișcări religioase*, Ediția a II-a, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2004

Nicolae ACHIMESCU (coordonator), *Inițiere și familie o abordare fenomenologică*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2012

Pr. Dr. Nicolae ACHIMESCU, *Religii în dialog*, Ed. Trinitas-2006

Giuseppe BENTIVEGA, *Effusion du Saint Esprit et don charismatique, Le temoignage du Saint Augustin*, Ed. Pneumathèque, Paris, 1992

E. et A. BREMOND, *Sur le chemin de renouveau – une aventure sociale et spirituelle*, Ed. Pneumatèque, Paris, 1976

Georgette BLAQUIERE, *Pentecôte c'est aujourd'hui. La grace propre des groupes de prières*, Ed. Pneumatèque, Paris, 1991

Pr. Prof. dr. Ion BRIA, *Tratat de Teologie dogmatică și ecumenică*, Ed. România creștină, Colecția *Didaskalos*, București, 1999

Pr. Prof. Dr. Ion BRIA, *Dicționar de teologie ortodoxă, A-Z*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981

Arhimandrit Ioanichie BĂLAN, *Patericul mănăstirilor nemțene*, Ed. Trinitas, Iași-2001

Arhimandrit Ioanichie BĂLAN, *Viața și nevoințele Arhimandritului Cleopa Ilie*, Ed. Trinitas 1999

Preot Ștefan BUCHIU, *Întrupare și unitate. Restaurarea cosmosului în Iisus Hristos*, Ed. Libra, București, 1997

A. BREMOND, E. BREMOND, *Sur le chemin du Renouveau-Une aventure social et spirituelle*, Ed. Pneumatheque, Paris, 1976

Pr. Dan BĂDULESCU, *Împărăția răului: New Age. Originile, istoricul, doctrină și consecințele sale din perspectivă ortodoxă*, Ed. Christiana

Peter BROWN, *Cultul Sfinților . Apariția și rolul său în creștinismul latin*, Traducere: Doina Lică, Ed. Amarcord

+ CALINIC BOTOȘĂNEANUL Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, *Sfinții-Mlădițe din Hristos(51 de predici)*, Ed. Doxologia, Iași 2010

Pr. dr. Vasile CITIRIGĂ, *Preoția credincioșilor în Biserică și societate*, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2004

Pr. Conf. Dr. Vasile CITIRIGĂ, *Antropologia Hristologică în teologia ortodoxă*, Vol.I, Ediția a II-a, Ed. Europolis Constanța 2006

Diacon Dr. Ioan CARAZA, *Sfântul Ioan Botezătorul – Întemperământul Domnului. Botezul cu Duh Sfânt în Hristos*, Ed. Episcopiei Sloboziei și Călărașilor, 2000

Pr. Dr. Dumitru M. COLOTELO, *Pastorația în contemporaneitate, compendiu de teologie pastorală*, Ed. Vasiliana, Iași 2009

Nichifor CRAINIC, *Sfințenia- împlinirea umanului (Curs de teologie mistică)*, Ediție îngrijită de Ierod. Teodosie Paraschiv, Ed. Trinitas, Iași, 1993

Maurice CARREZ, Francois MOREL, *Dicționar grec-român al Noului Testament*, traducere de Gheorghe Badea, (după *Dictionnaire grec – francais du Nouveau Testament*, 2e edition revue et corrigee, Delachaux et Niestle, Neuchatel (Suisse) & Editions du Cerf, Paris), Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999

+ DANIEL, PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE, *Teologie și spiritualitate*, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2010

+ DANIEL MITROPOLITUL MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI, *Dăruire și dăinuire. Raze și chipuri de lumină din istoria și spiritualitatea românilor*, Ediția a doua, revăzută și completată, Ed. Trinitas, Iași, 2005

+DANIEL MITROPOLITUL MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI, *Călătorind cu Dumnezeu-înțelesul și folosul pelerinajului-*, Ed. Trinitas -2000

Prof. Dan-Ilie CIOBOTEA, *Dorul după Biserica nedespărțită apelul tainic și irezistibil al iubirii Treimice*, în “Ortodoxia”, Anul XXXIV, nr.4/1982

Pr. Eugen DRĂGOI, *Sfinții care ne vindecă de boli*, Ed. Partener, Galați-2005

Preot Dr. Nicolae DASCĂLU, *Parabola făcliei aprinse. Comunicarea religioasă în era informațională*, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București-2012

Michel EVDOKIMOV, *Pelerini ruși și vagabonzi mistici*, Traducerea: Magdalena Mărculescu- Cojocă Elena Soare, Ed. Pandora, Târgoviște

Paul EVDOKIMOV, *Duhul Sfânt în tradiția ortodoxă*, Traducere și prefață de Pr. prof. dr. Vasile Răducă, Ediția a II-a, Editura Anastasia, București, 2004

Karl Christian FELMY, *Dogmatica experienței eclesiale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, Introducere și traducere Pr. prof. dr. Ion Ică, Ed. Deisis, Sibiu, 1999

David Hugh FARMER, *Dicționar al Sfinților*, Traducere de Mihai C. Udma și Elena Burlacu, Ed. Universul Enciclopedic, București, 1999

Jean HERING, *La premiere epitre de Saint Paul aux Corinthiens*, Delachaux&Niestle S.A., Neuchatel, 1949

Irenee HAUSHERR, *Plânsul și strapungerea inimii la Părinții răsăriteni*, Ediția a II-a, Traducere Mihai Vladimirescu, Ed. Deisis, Sibiu 2009

Michael HARPER, *Lumina cea adevărată. Călătoria unui evanghelic către Ortodoxie*, traducere de Elena Tâmpănariu, Ed. Teofania, Sibiu, 2002

Arhimandrit Cleopa ILIE, *Despre vise și vedenii*, Ed. Anastasia 1993

Diacon Ion I ICA jr., *Canonul Ortodoxiei*, Vol. I, *Canonul apostolic al primelor secole*, Ed. Deisis/Stavropoleos, Sibiu, 2008

Klitos IOANNIDIS, *Patericul secolului XX*, Traducere de: Daniela Filioreanu, Ed. Cartea Ortodoxă/ Egumenița

Pr. Juvernalie IONAȘCU, *Experiența rugăciunii lui Iisus în spiritualitatea românească*, Ed. Anastasia 2001

Anarghiros I. KALLIATSOS, *Părintele Porfirie, străvăzătorul, înaintevăzătorul, tămăduitorul*, Traducere din limba greacă de :Cristina Băcanu, Ed. Bunavestire, Bacău 2002

René LAURENTIN, *Pentecôtisme chez les catholique. Risques et avenir*, Ed. Beauchesne, Paris, 1974

Bertrand LEPESANT, *Dynamique de groupe et conversion charismatique*, Ed. Pneumathèque, Paris, 1976

Fernand L.A. LEGRAND, *Semnul vorbirii în limbi. O analiză biblică a vorbirii în limbi, Cristliche Literatur – Verbreitung, e. V., (ediție în lb. română) 1992*

Vladimir LOSSKY, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, Traducere, studiu introductiv și note de Pr. dr. Vasile Răducă, Ed. Anastasia, București

Rene LAURENTIN, *Pentecotism chez les catholique. Risque et avenir*, Ed. Beauchesne, Paris, 1974

Pr. Dr. Grigore MAZILESCU, *Sărbătoarea Paștilor și a Cincizecimi în lumina Vechiului și a Noului Testament*, Editura ProSerCom, București 2002

Ioan MIHĂLȚAN episcopul Oradiei, *Preoția Mântuitorului Hristos și preoția bisericească*, Ed. Episcopiei Oradea-1993

Pr. Victor MOISE, *Harisme și rolul lor în iconomia mântuirii*, în “Îndrumător misionar și patriotic”, 4, Editura Mitropoliei Moldovei și Sucevei, Iași, 1988

Pr. Dr. Ioan MIRCEA, *Dicționar al Noului Testament, A-Z*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1984

Ieromonah Visarion MOLDOVEANU, *Rătăcirea penticostală, îndreptar de mărturisire ortodoxă*, Ed. Vicovia 2008

Diac. Drd. Nicușor MORLOVA, *Sfântul Nectarie Taumaturgul*, Ed. Egumenița

Charles MASSABKI, *Le Renouveau Charismatique – Unde chance pour l'Eglise*, Ed. Pneumathèque, Paris, 1978

Natalia Dinu MANOILESCU, *Sfântul Duh în spiritualitatea ortodoxă*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2005

Dr. Philippe MADRE, *Mystère d'Amour et ministere de guérison*, Ed. Pneumatèque, Paris, 1982

George T. MONTAGUE, *Chevauchant le vent*, Ed. Pneumathèque, Paris, 1979, traducere în lb. franceză de Noëlle Marie Johnson

Ovila MELANÇON, *Esprit Saint et renouveau charismatique*, 1975, Canada

Pr. Vasile NECHITA, *Biserica și misiunea ei în lume după catehismul Bisericii catolice*, Ed. Vasiliana '98, Iași, 2002

Pr. dr. Vasile NECHITA, *Misiunea Bisericii ieri și astăzi*, Editura Libertatea, Panciova, Serbia, 2004

Pr. prof. univ. dr. Vasile NECHITA, *Misiunea Bisericii în lumina lui Hristos*, Ed. Vasiliana '98, Iași, 2009

Pr. dr. Vasile NECHITA, *Misiunea Bisericii de la ecumenicitate la ecumenism*, Ed. Garuda –Art și Ed. Vasiliana '98, Chișinău – Iași, 2005

Pr. Prof. Dr. Vasile NECHITA, *Religiile Abrahamice în contextual postmodernismului*, Colecția „Tinerii-Șana Bisericii”, Ed. Vasiliana, Iași-2010

Pr. Prof. Dr. Vasile NECHITA, *Radiografii Misionare*, Colecția „Tinerii-Șansa Bisericii”, Ed. Vasiliana, Iași-2006

Pr. Prof. Dr. Vasile NECHITA, *Mărturisindu-l pe Hristos. Între Misiune și discriminare*, Ed. Vasiliana 98, Iași, 2008

Pr. V. NECHITA, Pr. A. NICULCE, Pr. Gh. PETRARU, *Ecumenismul e ca primăvara*, Ed. Vasiliana, Iași 2006

Adrian NICULEA, *Hristologiile eretice*, Ed. Arhetip, București-2002

Pr. Dr. Pompiliu NACU, *Ereziile Primelor opt veacuri creștine și dăinuirea lor la începutul mileniului trei*, Ed. Partener, Galați, 2010

Panayotis NELLAS, *Omul – animal îndumnezeit. Perspective pentru o antropologie ortodoxă*, Studiu introductiv și traducere diac. Ion I. Ică jr., Ed. a II-a, Ed. Deisis, Sibiu, 1999

René PACHE, *Persoana și lucrarea Duhului Sfânt*, traducere de Olimpiu S. Cosma, Ed. Cristliche Literatur – Verbreitung, 1993

+ IRINEU POP-BISTRIȚEANUL, Episcop – vicar, *Chipul lui Hristos în viața morală a creștinului*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2001

P.PANAGHIOTIDI, *Rătăcirea penticostalilor*, Ed.: „Orthodoxos Kypseli”, Tesalonic-Grecia

Jaroslav PELIKAN, *Fecioare Maria de-a lungul secolelor locul Ei în istoria culturii*, Traducere din engleză de Silvia Palade, Ed. Humanitas, București

Pr. Gheorghe PETRARU, *Ortodoxie și prozelitism*,
Ed.Trinitas 2000

Arhim. Dr. Ioasaf POPA, *Sfaturile Evanghelice în Biserica ortodoxă, după Sfinții Părinți*, Ed. Curtea Veche, București 2007

Cuviosul PAISIE AGHIORITUL, *Starețul Hagi-Gheorghe Athonitul 1809-1886*, Traducere din limba greacă de Ieroschim. Ștefan Nuțescu, Ed. Evanghelismos, București 2006

Pr. Gheorghe POPA, *Comuniune și înnoire spirituală în contextul secularizării lumii moderne*, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Trinitas 2000

Pr. Dr. Teodor M. POPESCU, *Biserica și cultura*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București-1996

Lect. Dr. Constantin PREDA, *Propovăduirea Apostolică, structurile retorice în faptele Apostolilor*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București -2005

Dr. Constantin PREDA, *Credința și viața Bisericii Primare. O analiză a Faptelor Apostolilor*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002

Ieromonah Serafim ROSE, *Ortodoxia și religia viitorului*, Traducere de Mihaela Grosu, FEP – Tipografia Centrală Cartea Moldovei, Chișinău, 1995

Kevin et Dorothy RANAGHAN, *Le retour de l'Esprit. Le Pentecôtisme catholique aux Etats-Unis*, Les Editions du Cerf, Paris, 1973

Jean RONAYETTE, *Le Baptême dans l'Esprit d'après le Renouveau Charismatique – Fondements bibliques et interprétation*, Teză de licență, Universitatea de Științe umane Strasbourg, Facultatea de Teologie Catolică

G.F. RENDAL, *Eu vorbesc în limbi mai mult decât voi toți*, Cristliche Literatur – Verbreitung, e. V., (ediție în lb. română) 1991

Preot Prof. Dr. Vasile RĂDUCĂ, *Monahismul Egiptean. De la singurătate la obște*, Ed.Nemira 2003

Elisabeth SCHMIDT, *Entendons-nous le chant de cette joie*, Ed. «Epiphanie», Paris 1982

Cardinal L.J. SUENENS, *Oecumenisme et renouveau charismatique – Orientation théologique et pastorales*, Documents de Malines 2, Ed. Le Centurion, Paris, 1978

Cardinal L.J. SUENENS, *Une nouvelle Pentecôtiste*, Ed. Desclée de Brouwer, 1994

François A. SULLIVAN, *Le Mouvement Pentecôtiste*, traducere în lb. franceză de Pr. George Robitaille s.j., Les Editions Bellarmin, Motreal, 1973

François A. SULLIVAN, *Charismes et Renouveau Charismatique – Etude biblique et théologique*, 3-eme edition, traducere în lb. franceză de Colette Henry et Soeur Claire Haffner, Ed. Pneumathèque, 1992,

Dumitru STĂNILOAE, *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Ediția a II-a, Cuvânt înainte de arhim. Gheorghios

Grigoriatul, Prefață Olivier Clement, traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2003

Pr. Prof. dr. Dumitru STĂNILOAE, *Teologia dogmatică ortodoxă*, Vol.I, II, III, Ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996, 1997

Dumitru STĂNILOAE, *Trăirea lui Dumnezeu în ortodoxie*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca 1993

Dumitru STĂNILOAE, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Ediția a II-a , Ed. Omniscop, Craiova 1993

Dr. Laurențiu STREZA, Episcopul Caransebeșului, *Tainele de inițiere creștină în Bisericile Răsăritene*, Ed. Trinitas, Iași, 2002

Alexander SCHMEMANN, *Din apă și din duh: un studiu liturgic al botezului*, Traducere din limba engleză și prefațată de Alexandru Mihăilă, Ed. Sofia/Cartea Ortodoxă, București/Alexandria, 2009

Pr. Viorel SAVA, „În Biserica Slavei Tale” *Studii teologice și spirituale liturgică*, Ed.Erota, Iași-2003

Mitropolitul SERAFIM, *Isihasmul, tradiție și cultură românească*, Traducere Iuliana Iordăchescu, Ed. Anastasia 1994

Prea Sfințitul STEPHANOS, Episcop de Nazians, *Slujiri sacerdotale și harisme în Biserica ortodoxă*, Traducere și prefață de Felicia Dumas, Ed. Institutul European 1998

Erzbischof TEODOSIE von Tomis/Arhiepiscop TEODOSIE al Tomisului, Hermann Schoenauer, Jurgen Henkel (Herausgeber/Editori), <<Alle Diakonie geht vom Altar aus>>

Theologie und Praxis der Diakonie im ökumenischen Dialog/ <<Orice diaconie pornește de la altar>> Teologia și practica diaconiei în dialogul ecumenic, Ed.Schiller Verlag Hermannstadt-Bonn 2008

+ TEODOSIE Arhiepiscopul Tomisului, *Doamne , învață-ne să ne rugăm...* , Ed. Vasiliana 98/Arhiepiscopiei Tomisului, Constanța/ Iași 2006

Pr. Ioan C. TEȘU, *Virtuțile creștine, cărări spre fericirea veșnică*, Ed. Trinitas, Iași-2001

Mihail URZICĂ, *Minuni și false minuni*, Vol. I, II, Ed. Anastasia 1993

Bruno WURTZ, *New Age , paradigma holistă sau revrăjirea vărsătorului*, Ed. De vest Timișoara, 1992

Episcop Kallistos WARE, *Ortodoxia, calea dreptei credinței*, Traducere de E. Chiosa, G. Jacotă și Pr. D. Ailincăi, Ed. Trinitas, Iași 1993

Tracy WILKINSON, *Exorciștii Vaticanului.. Alungarea diavolului în secolul XXI*, Ed.Hause of guides

Christos YANNARAS, *Abecedar al credinței*, Traducere de Pr. dr. Constantin Coman, Ed. Bizantină, București, 1996

Darurile Sfântului Duh, Vol.I-II-III, Traducere din limba greacă și note de Dr. Cristina Băcanu, Ed. Sofia, București 2003-2004

Din cuvintele arhimandritului Ilie CLEOPA, îndrumări duhovnicești pentru vremelnicie și veșnicie, Ed. Cluj-Napoca 2004

Conciliu Ecumenic Vatican II. Constituții, decrete, declarații, Traducerea Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, Ed. Nyiregyhaza, 1990

Sfântul NECTARIE, minuni în România, Ed. Egumenița/Cartea Ortodoxă 2010

STUDIES

Pr. D. AILINCĂI, *Harimele rolul lor în viața Bisericii*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, Anul LVII, nr. 10-12/1981

Drd. Emanuel BANU, *Har și libertate în învățătura ortodoxă*, în ”Studii Teologice”, nr. 1-2/1980

Mrd. Corneliu-Dragoș BĂLAN, *Har și persoană în Teologia Ortodoxă*, în ”Ortodoxia”, nr. 3-4/2006

Ieromonah Agapie CORBU, *Prologomene pentru o lectură teologică a cuvântării Sfântului Petru la Cincizecim*, În „Altarul Banatului”, nr. 4-6/1999

Drd. Vasile CITIRIGĂ, *Transfigurarea creștinului prin Sfântul Duh*, în ”Studii Teologice”, nr. 5-6/1982

Drd. Călin Ioan DUȚE, *Viața duhovnicească a Sfântului Simeon Noul Teolog*, în ”Credința Ortodoxă”, nr. 2/1999

Drd. Iulian DAMIAN – *Leadership și charismă în noile mișcări religioase* publicat în „Teologie și Viață”, nr. 1-6/2008

Pr. Drd. Valeriu DRĂGULIN, *Harismele în viața Bisericii primare după epistolele Sfântului Apostol Pavel*, în “Studii Teologice”, nr. 5-6/1989

Drd. Kamal FARAHAT, *Har și libertate la Sfântul Maxim Mărturisitorul*, în „Studii Teologice”, nr. 6/1987

Pr. Constantin GHEORGHE, *Harismele după Sfântul Apostol Pavel*, în „Studii Teologice”, seria a II-a, Anul XXV, nr. 1-2/1973

Pr. prof. dr. Al. MOISIU, *Darurile Duhului Sfânt*, în “Mitropolia Banatului”, nr. 4-6/1974

Anca MANOLACHE, *Nașterea din Duhul*, în Rev. “Mitropolia Moldovei și Sucevei”, nr.1-2/1958

Magistrand Pr. I. MIRCEA, *Organizarea Bisericii și viața primilor creștini după Faptele Apostolilor*, În „Studii Teologice”, nr. 1-2/ 1955

Pr. Lect. Dr. Dumitru MOCA, *Sărbătoarea Pogorării Duhului Sfânt, a Cincizecimii sau a Rusaliilor. Studiu istoric și liturgic*, În „Altarul Banatului”, nr.7-9/2000

Pr. Prof. Dr. Al. MOISIE, *Darurile Duhului Sfânt, Duminica Rusaliilor*, în „Mitropolia Banatului”, nr. 4-6/1974

Albert Marie de MONTLEON, *L’expérience des charismes manifestations de l’Esprit en vue du bien comun – Supplement aux numéros 9 de tychique et des Cahiers du Renouveau*, 1977

Pr. conf. dr. Vasile NECHITA, *Dogma Sfintei Treimi și importanța ei pentru misiunea Bisericii*, în „Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași” (Serie Nouă), Teologie Ortodoxă, Tom X/2005, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași

Pr. drd. Gheorghe PETRARU, *Cunoașterea lui Dumnezeu după Sfântul Simeon Noul Teolog*, în "Ortodoxia", nr. 3/1988

Pr. prof. dr. Gheorghe PETRARU, *Sfântul Duh în misiunea Bisericii și comuniunea creștină*, în "Teologie și Viață", nr. 1-6/2008

Ierom. Drd. Irineu Ioan POPA, *Învățătura despre har și libertate în Pateric*, în "Studii Teologice", nr. 5/1987

Drd. Constantin PREDA, *Doctrina și practica Botezului după Faptele Apostolilor*, în „Ortodoxia”, nr. 3-4/1997

C. PERROT, *Charisme et institution chez saint Paul*, în „Recherches de science religieuse” nr. 71/1983

Drd. Ioan SAUCA, *Considerații ortodoxe asupra mișcării harismatice actuale*, în rev. „Studii Teologice”, nr. 5-6/ 1984

Pr. Dr. Ștefan SLEVOACĂ, *Harismele în Biserica primară*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, Anul XXXIV, nr. 9-10/1958

Pr. prof. dr. Dumitru STĂNILOAE, *Criteriile prezenței Sfântului Duh*, în „Studii Teologice”, nr. 3-4/1967

Pr. Prof. D. STĂNILOAE, *Sfântul Duh și sobornicitatea Bisericii. Extrase din raportul unui observator ortodox la Conciliul al II-lea de la Vatican*, în "Ortodoxia", nr. 1/1967

+ TEOFAN, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *„Luați aminte de voi înșivă și de toată turma întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu Însuși Sângele Său” (F.A. 20, 28)* - Cuvânt rostit în Catedrala mitropolitană, după ceremonia de întronizare ca

Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, în „Teologie și Viață”, nr. 7- 12/2008

Pr. asist. Ion VICOVAN, *Despre Sfântul Duh la Sfântul Grigorie de Nyssa și Sfântul Grigorie de Nazianz*, în “Analele Științifice ale Universității <<Al. I. Cuza>> din Iași, (Serie Nouă), Teologie, Tomul II, 1993 – 1994, Editura Universității “Al. I. Cuza”, Iași, 1994

Pr. Mihai Gh. VIZITIU, *Lucrarea și darurile Sfântului Duh după Epistolele I și II Corinteni*, în “Teologie și Viață”, an I, nr. 9-12/1991

B.N. WAMBACQ, *Le mot charism*, în “Nouvelle Revue Theologique”, nr 97/1975, partea III